

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 50 lir

TRST, nedelja 7. novembra 1965

Leto XXI. - Št. 265 (6243)

Naše pravice in Morov obisk

Slovenska narodnostna skupina v Italiji z zadovoljstvom spremlja vsak poskus med predstavniki Italije in Jugoslavije, ki naj na eni strani vodi do iskrenega prijateljstva med dvema sosednjima državama, na drugi strani pa prispeva z dobrimi zgledi k podobnim, če ne enakim, uravnavanjem odnosov med vsemi državami, narodi in narodnostnimi skupinami na vsem svetu.

Bridke preizkušnje obeh svetovnih vojn in razmer med obema vojnima kažejo dovolj jasno, kam lahko zavedejo zaslepljeno ljudstvo pretirane in nečloveške ideje blaznih voditeljev, ki so svojo ideologijo postavili na kupe razvalin in človeških žrtev. Se se nam ni so porazgubile iz uses strahovite besede fašističnih in nacističnih zločinskih mogotcev in se se niso posušile solze na obrazih milijonov in milijonov ljudi zaradi grozot, ki so jih te besede v dejanjih povzročile. Zato je tem bolj razveseljivo dejstvo, da skušajo predstavniki današnje mlade in nove demokracije Italijanske republike popraviti, v čemer je preteklost grešila in v medsebojnem sporazumevanju med sosednjimi državami rešiti probleme svojih narodnostnih manjšin. Eno takih dejstev je sedaj pred nami in to je pot predsednika italijanske vlade Alda Mora v Beograd.

Slovenska narodnostna skupina v Italiji ne pričakuje od tega obiska samo prijateljskih pozdravnih besedi in napitnic med predstavniki obeh držav. Pričakuje mnogo več, predvsem pa to, da bo postala v okviru države, v kateri živi, ena in nedeljiva celota z istimi pravicami, ker že ima iste dolžnosti. Sedaj mora priti dobra volja, ki se tako rada postavlja, do živega izraza, sedaj mora priti do izpolnitve obljub, ki so se že tolikokrat dajale, ne glede na to, ali bo slovenska narodnostna skupina to popolnoma zahtevala ali ne.

Slovenci v avtonomni deželi Furlaniji-Juljski krajini morajo dobiti s tega meddržavnega stika potrdilo o svojem obstoju, kjerkoli živijo v deželi, in zagotovilo, da se bo z njimi ravnavalo v okviru demokracije ne ustave, določb in zakonov na osnovi te ustave, ki veljajo za Slovence, in meddržavnih obveznosti na enak način, ne glede na to, kdaj so prišli pod Italijo in kaj so doslej pod njeno upravo uživali. Treba je sedaj napraviti konec delitvi slovenske manjšine na tri skupine, katerih ena živi na Tržaškem ozemlju, druga v goriški provinci in tretja v Beneški Sloveniji, in jih v okviru dežele strniti v eno z istimi narodnimi, jezikovnimi in kulturno-prosvetnimi pravicami.

Londonski sporazum od 5. oktobra 1954, ki velja samo za Tržaško ozemlje, naj ne bo ovira za enakost ravnanja s celotno slovensko manjšino v Italiji, temveč naj postane zakonit temelj, ki naj v skladu z demokracijo ustavo dopolni z novimi zakonskimi določbami osnovni zakon za slovensko solstvo v Italiji in razširi njegovo veljavnost tudi na Slovence v videmski pokrajini.

Kolikor pa je osnovni zakon za slovensko solstvo pomanjkljiv in nejasen, toliko naj se ob dobri volji voditeljev italijanske republike ne prepustijo tolačenju posameznih njegovih členov samovoljnosti šolskih funkcionarjev, ki jih pri upravljanju slovenskega solstva še ni zapustila stara miselnost in ki takrat, ko se širokosti, da delajo v njegovo korist, delajo prav nasprotno v njegovo škodo. Pridobitve, ki so si jih Slovenci v Italiji priborili med borbo proti nacifazizmu, je treba spoštovati, podpisati in uveljaviti, ne jih pa vsak hip spreminjati, slabiti in krčiti, ki je že tako in tako zaradi različnih političnih, gospodarskih in napačnih nacionalnih ozirov utrpelo škodo.

Čas dvajsetih let po vojni ni bil naklonjen slovenski manjšini; počasno pristopanje oblastvenih faktorjev k zakonitvi njenih pravic in prav tako počasno pristopanje istih faktorjev k uveljavljanju teh pravic je zaskalo globoke rane v telo slovenske manjšine, ki jih je treba tako glede na preteklost kakor na sedanost popraviti. S tem ne zahtevamo nič drugega kot to, kar nam po občečloveških pravicah pripada in kar druge manjšine v Italiji že več kot petnajst let imajo in uživajo.

Katere in kakšne so tistene naše pravice, ki jih vseh teh dvajset let terjamo, pa so natančneje našteje v treh pismih, ki so jih tri manjšinske organizacije poslale ob predsednikovem obisku na njegov naslov in ki so bile včeraj in danes objavljene v tukajšnjem slovenskem tisku. Zato vsebine teh pism ne bomo ponavljali razen ene postavke, ki se ji pravi: nujnost zakonitve manjšinske zaščite z vsedravnimi zakoni, zakonskimi odloki in vsemi tistimi instrumenti, ki morajo po toliko letih spremiti mrtvo črko republiške ustave, deželnega statuta in mednarodnih določb v živega, delotvornega duha, predvsem pa v konkretna dejanja.

Pri vsem tem pa smo mnenja, da moremo gojiti prepričanje, da bo predsednik italijanske vlade upošteval vsebino pisma Slovenske kulturno-gospodarske zveze ob 10-letnici londonskega sporazuma, ki mu je bilo poslano 8. oktobra 1964. Prav tako pa smo prepričani, da se bosta oba predsednika vlad brez težav strinjala tako s splošnimi zaključki organizacij obeh manjšin — SKGZ in «Unione degli Italiani dell'Istria e di Fiume» — sprejetimi na skupnem sestanku v Trstu 24. januarja 1965 in v zaključki obeh organizacij glede šolskih vprašanj, sprejetimi na prav takem sestanku 20. junija 1965 na Reki. Oba dokumenta sta bila namreč poslana obema predsednikom in njunim sodelavcem pred desetimi oziroma štirimi meseci.

Up.

Prvič v zgodovini: predsednik italijanske vlade na uradnem obisku v Jugoslaviji

Aldo Moro bo jutri prispel v Beograd Petar Stambolić o velikem pomenu obiska

Obisk je dokaz visoke stopnje ital.-jugosl. odnosov - V torek sprejem in kosilo pri Titu
Pogovori se bodo zaključili v sredo s skupnim poročilom - V četrtek bo Moro obiskal Zagreb
in se sestal z M. Špiljkom - V petek se bo vrnil v Italijo - Izjava podtajnika Zagarija

RIM, 6. (ANSA) — Predsednik vlade Aldo Moro bo odpotoval v ponedeljek jutraj z letališča Ciampino v Beograd na uraden obisk v Jugoslavijo. V Beograd bo prispel ob 11.30 in popoldne bo položil venec na grob neznane vojaka na Avali in se vpsal v knjigo predsednika republike. Od 17. do 18.30 bodo prvi pogovori s predsednikom izvršnega sveta Jugoslavije Stambolićem in članom jugoslovanske delegacije. Večer se bo zaključil z večerjo, ki jo bo Moro na čast priredil predsednik Stambolić.

Pogovori med obema delegacijama se bodo nadaljevali v torek ob 9.30, dve uri kasneje pa bo Aldo Moro sprejel predsednik jugoslovanske republike maršal Tito, ki mu bo kasneje priredil kosilo. Pogovori s predsednikom Stambolićem se bodo nadaljevali ob 18. uri, po večerji pa bo v prostoriš vелеposlanstva svečan sprejem.

Program za sredo predvideva dopolnilne položitev vencev na italijanskem pokopališču in nato odhod z avtomobili v Novi Sad, glavno mesto avtonomne pokrajine Vojvodine, kjer se bo Moro sestal s predsednikom izvršnega sveta. Popoldne se bo Moro vrnil v Beograd in se bo ponovno sestal z jugoslovansko delegacijo za podpis sporazumov in skupnega poročila. Ob 19. uri bo sledila tiskovna konferenca, po kateri bo Stambolić priredil sprejem in Moro bo nato odpotoval v Zagreb. V Zagrebu bo Moro prisostvoval ob 11. uri manifestaciji, ki jo bo priredila Ju-

goslovanska akademija znanosti in umetnosti, in med katero bo imel govor. Po sestanku s predsednikom izvršnega sveta Hrvatske Miko Špiljkom se bo obisk Moro v Jugoslaviji zaključil z ogledom velike elektromehanične tovarne «Rade Končar».

Predsednik vlade Moro se bo vrnil v Italijo v petek 12. novembra.

Med obiskom v Jugoslavijo bo minister za zunanjo trgovino Mattarella odprl v sredo v Beogradu razstavo, posvečeno Danju. Podtajnik za zunanje zadeve Zagarija pa bo istega dne prav tako v Beogradu odprl italijansko čitalnico in predaval na inštitutu za mednarodno gospodarstvo in politiko.

V zvezi z obiskom predsednika vlade Moro v Jugoslaviji je podtajnik za zunanje zadeve posl. Zagarija podal časnikiarjem naslednjo izjavo:

«Italijansko - jugoslovanski odnosi so se v zadnjih letih pozitivno razvijali v splošnem duhu vzajemnega razumevanja in ob volji, da se doseže vedno živahnije in raznovrstnejše sodelovanje na vseh področjih, kjer je lahko obojestransko koristno. Odnosi med dvema državama se lah-

ko vzamejo za zgled, kar se tiče duha in prakse sožitja med državami z različno politično-socialno ureditvijo, ki pa delajo — v različnih perspektivah in na razne načine — za uveljavitev miru in mednarodne varnosti.

Znano je, da se prične obisk predsednika ministrskega sveta v najboljšem ozračju po podpisu novega sporazuma o ribolovu, ki predvideva znatne izboljšave z nedvomno koristjo za zainteresirane kategorije.

Važnost, ki jo Italija pripisuje okrepljeni obliki gospodarskega sodelovanja, da se okrepijo perspektive miru, potrjuje tudi sklep naše vlade, da ugotovi zahtevi jugoslovanske vlade o ponovnem kreditiranju trgovskih obveznosti. Ta predlog je bil postavljen svoj čas v okviru ukrepov za finančno in denarno reformo, ki jih je sprejela beogradska vlada.

Razvoj italijanske politike širjenja kulture v tujini se bo še bolj okreplil s pogovori o ustavitvi kulturnih centrov v obeh državah. Poudarile se bodo tudi perspektive sodelovanja na področju turizma in komunikacij v okviru sporazuma o gospodarskem in tehničnem sodelovanju, ki je bil sklenjen lanskega novembra v Beogradu.

Podtajnik Zagarija je zaključil, da je tako navedel nekatera vprašanja, o katerih se bo italijanska delegacija pogovarjala v Jugoslaviji. Se posebej pa je poudaril globok pomen in široke poglede splošne politike, ki ga ima ta obisk v okviru zunanje politike vlade levega centra.

BEograd, 6. — Pred obiskom predsednika italijanske vlade Moro v Jugoslaviji je predsednik izvršnega sveta SFRJ Petar Stambolić dal dopisniku ANSE izjavo, v kateri pravi:

«Prisrčnost in dobro sosedstvo sta poglaviti značilnosti italijansko-jugoslovanskih odnosov in sodelovanje na teh temeljih se je razvilo na vseh področjih ter je doseglo zelo visoko raven».

«Z realističnim ocenjevanjem koristi italijanskega in jugoslovanskega ljudstva je vladama naših dveh držav v zadnjem desetletju uspelo s potrpežljivostjo in vztrajnostjo, z obdelovanjem in spodbujanjem tega, kar nas približuje, premagati velik del težav in ovir in uresničiti sodelovanje med sosedbi, ki se lahko jemlje za zgled. Ta politika se odraža v visoki stopnji doseženega gospodarskega sodelovanja, razvoju turizma in trgovinski izmenjavi in tudi v izredno velikem obsegu prometu. Vsi ti činitelji v celoti prispevajo k vedno večjemu vzajemnemu razumevanju in k ustvaritvi prijateljskega ozračja».

«Prvi obisk v Jugoslaviji predsednika italijanske vlade v osebi uglednega politika in državnika

g. Aldo Mora je dokaz visoke stopnje, ki so jo dosegli italijansko-jugoslovanski odnosi. Prepričan sem, da bodo rezultati tega obiska spodbuda za nadaljnjo krepitev dvostranskega sodelovanja na vseh področjih, za še večjo razširitev in obogatitev odnosov dobrega sosedstva in za okrepitev vzajemnega zaupanja v interese naših narodov».

Glede načel, na katerih temelji politika Jugoslavije, je Stambolić izjavil:

«Jugoslovanska zunanja politika temelji na načelih aktivnega in miroljubnega sožitja, ki jih vsebujejo listina Združenih narodov ter izjave nevezanih držav v Beogradu in Kairu. Ta načela zajemajo razvoj sodelovanja z drugimi državami na vseh sektorjih, spoštovanje neodvisnosti in enakopravnosti in prispevanje k reševanju temeljnih vprašanj sodobnega sveta».

«Dejavnost Jugoslavije v okviru politike nepovezovanja se odraža v konstruktivnem obravnavanju mednarodnih problemov. Bistvo politike nepovezovanja je v borbi za mir, v poslednem uveljavljanju načel miroljubnega sožitja in v naporih za pravičnejše mednarodne odnose. S svojimi prizadevanji v okviru Združenih narodov, ki so univerzalen činitelj miru in miroljubnega

Še dve pismi Aldu Moru

Pismo SKGZ - Poslanica društva «Pravnik»

SPOŠTOVANI GOSPOD
ALDO MORO,
PREDSEDNIK MINISTRSTVA
GA SVETA,

RIM
Slovenska kulturno-gospodarska zveza, ki združuje važne kulturne, gospodarske in podporne organizacije slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, pozdravlja Vaše potovanje v SFR Jugoslavijo, ker vidi tudi v tem znamenju nadaljnje ga izboljšanja odnosov med obema mejnima državama. Slovenska narodna skupnost v Italiji se dobro zaveda, kako so zanjo pomembni prijateljski in lojalni odnosi med Republiko Italijo in SFR Jugoslavijo. Zato po svojih močeh prispeva s konstruktivnim zadržanjem in dejavnostjo na raznih področjih k utrjevanju dobrega sosedstva.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza je prepričana, da je želja obeh strani, da se ob Vašem obisku razčistijo razna vprašanja, ki so še predmet različnega gledanja, ali so ostala nerešena, in cilju, da se odstranijo nadaljnje ovire za večje razumevanje in tesnejše zblizevanje. Ker vpliva tudi položaj narodnih manjšin na meddržavne odnose in je na tem področju kopica vprašanj neresenih, sodimo, da bo na razgovorih med Vami in jugoslovanskimi državniki govora tudi o tem.

O teh vprašanjih je naša Zveza načelno in obširno razpravljala na dveh zasedanjih z Unijo Italijanov za Istro in Reko, in to prvič v Trstu o splošnih vprašanjih in drugič na Reki o šolskih vprašanjih. Zaključki obeh zasedanj obsegajo pomembne material in so Vam bili dostavljeni.

S tem v zvezi želimo opozoriti na nekatera važna nerese na vprašanja slovenske narodne manjšine, katerih rešitev je zanjo življenjske važnosti. Nujno bi bilo potrebno s poselnimi zakonskimi določbami zaščititi slovensko manjšino v tržaški, goriški in videmski provinci v smislu členov 3 in 6 republiške ustave, Posebnega statuta londonske spomenice o

soglasju in člena 3 Statuta dežele Furlanije-Juljske krajine.

Zakonske določbe naj bi zagotovile pripadnikom slovenske narodne skupnosti v Italiji pravico pismene in ustne rabе slovenskega jezika v javnih uradih in na sodiščih, pravico do javnih napisov v slovenskem jeziku, pravico staršev, da dajo svojim otrokom slovenska krstna imena, pravico do sorazmerne namestitve Slovencev v vseh javnih uradih in sodiščih, predvsem na tista mesta, kjer prihajajo v stik z občinstvom, uradno poimenovanje naselij, v katerih prebivajo Slovenci, s slovenskimi nazivi, zagotovitev slovenskim kulturnim, vzgojnim, podpornim in športnim ustanovam podpore iz javnih sredstev. Razveljavljena bi morala biti vsa tista zakonska določila, ki so v nasprotju ali celo pre-povedujejo izvajanje navedenih pravic. Prepovedana bi morala biti žalitev pripadnikov slovenskega naroda in škujanje narodnostne mrznje ter o-nemogočeno umetno spreminjanje značaja etničnega ozemlja, kjer prebivajo Slovenci.

Zagotoviti bi bilo treba razširjenje šolskih ustanov v slovenskem jeziku na vsa področja, kjer prebivajo Slovenci in izpopolnitev šolske mreže z ustanovitvijo strokovnih šol in tečajev raznih vrst in stopenj. Spoštovani Gospod ministri! Prepričani smo, da boste z razumevanjem pretehtali položaj slovenske manjšine in se zavzeli za uresničitev potrebnih ukrepov. To je želja vseh pripadnikov slovenske narodne skupnosti, ker želijo s tem postati posem enakopravni državljani v primerjavi z državljani italijanske narodnosti.

Pri vsem tem se pripadniki slovenske manjšine dobro zavedajo svojih državljanjskih dolžnosti in bo potem njihov prispevek pri utrjevanju vezi med obema državama gotovo bolj ploden in učinkovit.

S spoštovanjem
PREDSEDNIK
Boris Race l.r.
Trst, 6. novembra 1965.

Društvo «Pravnik» iz Trsta nam je poslalo v objavo sledeče pismo, naslovljeno na predsednika vlade Aldo Mora:

Ekscelenca,
iz časopisja smo izvedeli o raznih, tudi zelo upoštevanih intervencijah v interesu italijanskih skupnosti v Jugoslaviji in v zvezi s predstoječim obiskom V. E. v bližnji republiki.

To nas upravičuje smatrati, da bodo na dnevnem redu razgovorov tekom tega obiska poleg drugih vprašanj, ki zanimajo obe sosednji državi, tudi tista, ki se tičejo narodnih manjšin.

Glede na vedno večjo važnost, ki jo vprašanje narodnih manjšin zavzema v mednarodnih odnosih in upoštevajoč, da sta vlad obeh sosednjih republik ponovno izrazili svoj namen, da vidita v narodni manjšini element, ki moti medsebojne prijateljske odnose, pač pa faktor, ki mu je namenjeno, da jih olajšuje in okrepljuje, želimo, da bi se tudi predstojci razgovorov V. E. z voditelji sosedne republike vodili v tem duhu.

Naše društvo, kot tolnač pravne zavesti slovenske manjšine v Italiji, smatra tudi ob tej priložnosti za svojo dolžnost, da v gornji namen obrne zložijo V. E. pravno stran enega osnovnih vprašanj, ki terja rešitve.

Znano je, da je Ustavodajna skupščina z namenom, da po-

pravi zlovesče posledice postopanja z narodnimi manjšinami, ki ga je bil vpeljal fašistični režim, na svojem zasedanju dne 22. decembra 1947 sklenila vključiti v čl. 3 in 6 Ustave italijanske republike izrecne določbe, ki naj bi zagotovile narodnim manjšinam vsestransko enakopravnost in njihove jezikovne značilnosti in da so bile te določbe potrjene tudi v točki X. Začasni odredbi v zvezi z ustanavljanjem dežele Furlanije-Juljske krajine; znano je tudi, da so se v istem duhu ponovile ustrezne podrobne določbe tudi v Spomenici o sporazumu od oktobra 1954 in v priloženem k Posebnemu statutu.

Ne da bi sedaj hoteli utajiti tisto kar je bilo v tem oziru doslej storjenega in ne da bi hoteli zanikati dobre volje, da bi bilo to storjeno v skladu z novimi načeli, po katerih se je treba ravnati, ko se računajo količiva vprašanja, ki zadevajo narodne manjšine, moramo vendar ugotoviti, da so vprašanja, ki so za našo manjšino bistvene važnosti, ostala na zakonodajnem polju pri stanju zgolj programatičnih predpisov, toliko kar se tiče republiške ustave, kolikor glede določb Spomenice o soglasju in ustrezne Posebnega statuta.

Se vedno sta tu, med drugim, v veljavi čl. 122 civ. pravnega

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

Vz naših krajev

T E D E N

Minul teden se je začel s prazniki, zaradi česar je politično in upravno življenje v prvih dneh bilo precej mirno, če izrazimo prihod predsednika Vlade in Redupuglio na vsakoletno svedanost na tamkajšnji škopci padih v prvi svetovni vojni. Na dan mrtvih smo se tudi mi spomnili in poklonili našim žrtvam in osvobodilni vojni. Predstavniki SKGZ, ANFI, političnih preganjancev in internirancev so položili vence na vse grobove in spomenike v kraju in v okolici ter na vojaški pokopališču. Vence so položili tudi predstavniki jugoslovskega generalnega konzulata z gen. konzulom Rudi Janhubo na čelu. Prav tako so položili vence tudi na nekatere grobove in spomenike podlim predstavniki tržaške in vseh okoliških občin ter komisarjati.

Razgibanost na gospodarsko-sindikalnem področju je bila delno nadaljevanje dogodkov iz prejšnjega tedna. To velja predvsem za stavko delavcev pristaniških družb zaradi podelitve funkcionalne avtonomije železarni Italsider pod štednjem, ki je začelo ohromiti vsako dejavnost v pristanišču sploh. Razburjanja niso mogla pomiriti niti nezdovoljive izjave ministra Spagnolija, senator Vidali pa je v svoji vprašanji na pristojne ministrice zahteval preklic te funkcionalne avtonomije, ki smo v Trstu neposredno prizadeva 115 stalnih pristaniških delavcev in njihovih družin. Prav tako je senator Vidali nastopil proti nedemokratskim metodam v podjetju Italsider, kjer skusa vodstvo omejevali pri borbeni delavski pravici.

Z velikim razočaranjem so tržaški gospodarski krogi sprejeli tudi neuradno vest, da bo od skupnih 75 milijard lir, kolikor jih je vlada namenila za modernizacijo najvažnejših državnih pristanišč, dobil Trst le eno milijardo, kar je sprilo potrebo pristanišča manj kot miloščina. V tej zvezi je treba tudi omeniti, da nastaja v obratih CRDA problem zaposlitve v prihodnjih mesecih, ko bodo izvršena vsa dosedanja dela in ko ne bo več naročil.

Pristaniški promet v oktobru skoraj Javna skladišča je bil za 5,7 odst. višji kot lani v tem mesecu in je dosegel nekaj čez 177.000 ton.

Tridnevno stavko so napovedali gradbeni delavci tovarne Italcementi v železniškem industrijskem pristanišču.

Deželni svet se je sestel v petek in včeraj. O včerajšnji seji poročamo na kroniki, v petek pa se je začela razprava o zakonu za preprečevanje pojava, pristojni odborniki pa so odgovarjali na razna vprašanja svetovalcev, pri čemer je odbojnik Cocianni dejal, da je dežela začela raziskave in proučevanja za načrtovanje in da so v preteklih dneh ustanovili posvetovalni odbor za deželno tvojstvo.

V petek se je sestel tudi tržaški občinski svet. Sprejeli so med drugim resolucijo, v kateri je rečeno, da je v Trstu premalo lekarn in s katero se nalaga občinski upravi naloga, naj se pri pristojnih oblasteh zavzema za ustanovitve novih lekarn v različnih mestnih rajonih. Občina sama pa bo odprla občinsko lekarno v novem naselju San Sergio. Povedali so tudi, da bodo izpopolnili mestne prometne znake. Počastili so spomin na umrlega kiparja Ravana nato pa potrdili odstopa mislovskih svetovalcev bokarja Benvenutoja in odv. Luigija Ruziera, ki bi morali po zaporedju prejeti glasov nadomestiti znanega Gefterja Wondricha, ki je odstopil iz protesta zaradi vključitve svetovalca PSI Dušana Hreščaka v občinski odbor.

V sredo se je v Trstu mudil prosvetni minister Gui, ki se je udeležil zasedanja "Dante v soli".

Slovensko gledališče z velikim uspehom nadaljuje v uprizorjanjem svojega prvega dela z letošnjega repertoarja, Canarjevih "Hlapcev". Posebno lepo je bila obiskana dijaška predstava. V baru - galeriji Alciono pa so v petek odprli razstavo sedmih slovenskih srednješolcev iz sole prof. Avgusta Cernigaja.

Ob priliki dneva zmage dne 4. t. m. je prišel k vsedržavnim svečanostim v Redupuglio tudi predsednik rimske vlade Moro, ki je imel ob tej priliki priložnost govor. V Trzinu se je istega dne sestal z goriškim županom Martinom in predsednikom pokrajinske uprave dr. Chientarolijem, ki sta mu predložila nekatere goriške probleme in vidi bližnjega njegovega uradnega obiska v Jugoslaviji.

Tudi na Goriškem se je ljudstvo ob prazniku mrtvih poklonilo spominu tistih, ki so darovali svoje življenje za našo boljšo prihodnost. Na glavnem pokopališču v Gorici so predstavniki bivših partizanov, SKGZ in Mladinske iniciative

položili vence na grobove padlih partizanov in obiskali tudi druge partizanske grobove, ki so raztreseni po pokopališču. V Pevmi so položili vence pred spomenikom in na pokopališču; tam je položil vence tudi generalni konzul SFRJ Rudi Janhuba. V Steverjanu so položili vence pred spomenikom na trgu in člani svetnega društva "Briški gric" so poklonili venci tudi pred spomenikom na Gonjačah. Povsod so zapeli tudi nekaj pesmi. Podobne svečanosti so bile tudi v Doberdobi in po drugih krajih.

Na matičnem uradu goriškega županstva se vedno delajo težave pri izbiri in dajanju slovenskih imen, ki jih predlagajo starši otrok. Tako so nekemu očetu iz Steverjana zavrnili predlagano ime Matej, pač pa je uradnik dovolil vpis imena Simon. Oče se je zaman skliceval na obljubo goriškega župana, ki jo je dal pred meseci pri razpravi v občinskem svetu, da bodo pri priporočanju novega zadevnega zakona bolj širokosečni pri dajanju imen slovenskim otrokom.

Člani bolniške blagajne obrtnikov so imeli občni zbor, na katerem so uspešno, da z dosedanjimi prispevki ne morejo kriti povečanih stroškov. Zato so sklenili prispevke podjetij in članov povečati ter so v ta namen izdelali posebno lestvico na osnovi za davke določene dohodnine posameznih obrtniških podjetij.

Pri bolniški blagajni INAM na Goriškem imajo težave v zdravstveni službi, ker imajo premalo pogodbenih zdravnikov. Tako sta za otroke izpod 6 let ostala v Gorici samo dva zdravnika, kar je odločno premalo. Zato bodo morali starši voziti otroke tudi k zdravniku za odrasle. Uprava INAM bi morala skleniti pogodbo za ambulatorijske preglede še z drugimi zdravniki, da bi odpravili zamudno čakanje pred ambulatorijem.

Osebnih obmejnih promet na Goriškem je v preteklem mesecu oktobru zabeležil nadaljnji porast na Goriškem. S potnišmi listi pri Rdeči hiši je prešlo mejo skoro 88 tisoč italijanskih in tujih državljanov, s prepustnicami in drugimi dovoljenji za mali promet pa je prešlo mejo v obeh smereh nad 184 tisoč ljudi. V celoti je torej prešlo mejo na Goriškem v obeh smereh skoraj 282 tisoč ljudi. Največji porast je opaziti v prometu s potnišmi listi.

IZ MAČKOVELI

Umrli je Mario Tul

V ponedeljek, 1. novembra je v tržaški bolnišnici umrl v starosti 71 let naš vaščan Mario Tul, ki smo ga pokopali na domačem pokopališču v sredo popoldne. Veliko število domačinov in ljudi iz sosednjih krajev, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, je pričalo, kako je bil pokojni Tul priljubljen. Bil je z vsemi prijazen, vedrega značaja, dobrega srca in skromen, njegova najlepša odlika pa je bila v tem, da je bil zaveden in napreden Slovenec. Svojih idej ni nikoli zatajil, ali prikrival, v tem duhu je s svojo ženo Ivano tudi vzgojil svoje otroke. Zaradi teh idej je moral pod fašizmom mnogo pretrpeti on sam in njegova družina.

Prvič so ga zaprli že leta 1921 ko je bil pod Mačkovlami spopad s fašisti. Drugič so ga za-

pri leta 1923, leta 1932 je bil obsojen na 5 let konfinacije, nato pa je bil zaprt v Coroneu od decembra 1944 do konca vojne. Naprednih idej si je na skrkal, kot mnogi drugi, ko je bil med prvo svetovno vojno ujetnik v Rusiji. S temi idejami je bil prežet do smrti. Zato se je od samoga začetka navduševal za narodnoosvobodilno gibanje in da je takoj po kapitulaciji fašistične Italije z dvema hčerama odšel v partizane, medtem ko je sin Marij bil v partizanskih vrstah že prej in je postal komandant bataljo-

Kaj pravijo o letini in problemih našega kmetijstva vinogradniki, živinorejci, cvetličarji in vrtnarji

OB ZAKLJUČKU LETOŠNJEGA KMETIJSKEGA LETA NA TRŽAŠKEM

Povsod je bila slaba letina - Pritožbe na račun kmetijskega nadzorništva
Razcepljenost posesti in pomanjkanje delovne sile - Škoda za zapuščene vinograde nad obalo - Trije izredni primeri: iz industrije v kmetijstvo

V četrtek, 11. novembra, je sv. Martin. Po starem kmečkem kolektu pomeni to zaključek kmetijskega leta. V starih časih je bilo martinovanje bolj razširjeno kot zdaj, ker je bilo pač več kmetov in manj drugih praznikov. Ker smo torej ob zaključku kmetijskega leta, smo te dni obiskali nekatere naše kmetovalce in se z njimi o marsičem pogovorili.

Začeli smo v Miljskih hribih, tam med dolino Sv. Jerneja, kjer so

Camporah, da pogleda, kako napreduje gradnja novega ljudskega doma. Medtem ko na splošno mladi ljudje zapuščajo zemljo in iščejo zaposlitev v industriji, je šel Škerjanc v nasprotno smer. Delal je v tovarni, pa jo je pustil in se ves posvetil kmetijstvu.

Pa začnemo kar pri vremenu in letošnji letini. Prav na tem področju je neurje prve dni julija napravilo precejšnjo škodo v vinogradih, na sadnem drevju in hišah.

JOSIP ŠKERJANC:

Poti in strokovni nasveti

skrbno obdelani vinogradi, poti ozke in slabe, hiše raztresene med vinogradi in sadnim drevjem, razgled pa lep na morje in Istru. Tam ima svojo domačijo in kmetijo Jo-

Josip Škerjanc (Scheriani)

sip Škerjanc (Scheriani), ki je večkrat dobil nagrade za svoje vino na vinskih razstavah v Miljah in že nekekrat letni občinski svetovalec. Počakati smo ga morali, ker je bil po opravihi v Miljah, mimogrede pa se je ob povratku ustavil še v

Pomagal je še deževje, potem gnileba in grozda je bilo za polovico manj kot lani.

V Miljskih hribih ne ostaja vino v kleti. Prodajo ga v osmih, drugo pokupijo vsake in mestne gostilne.

Kakšno so težave? Kaj najbolj potrebujejo? Poti so slabe in ozke. Treba jih je popraviti in razširiti, da bodo kmetje lažje prišli s stroji na njive in v vinograde, da bodo lahko prihajali turisti in gosti. Izvedenci kmetijskega nadzorništva se bolj poredkoma prikažejo; kmet, zlasti vinogradnik, pa nujno potrebuje strokovne nasvete, zlasti ob letinah, kot je bila letošnja. »Zgu-

JOSIP BOLČIČ:

Kaj je bilo in kaj je še ostalo

bimo, pravi Škerjanc, zaradi raznih bolezni, več pridelka zadnje dni pred trgatvijo, kot vse mesece prej. »Pomoč strokovnjakov bi bila torej potrebna najbolj v dnevih pred začetkom trgatve. Več je posestva, ki uspevajo, ker so razmeroma ne potrebujejo toliko delovne sile kot manjša, ker laže uporabljajo stroje. Mala posestva imajo razdrobljen posest, kar skrajša onemogoča uporabo strojev, delovna sila pa primanjkuje. Tudi v razmerah, kot so bile letošnje, si večja posestva in zadržane kleti laže pomagajo kot manjši posestniki, n.p. glede uporabe mošnega koncentrata. To vprašanje pa je vredno posebne razprave in razgovora med vsemi vinogradniki našega področja.

Kako pa je z drugo letino? Zaradi neurja, dežja in vetra slabo s krompirjem, s sadjem, slabo s paradižniki, slabo z grahom. Druga pa ni. Razgovor se je precej zavlekel, Škerjancu - pa se mudi med trte, da nadaljuje z obrezovanjem.

V dolinski občini smo se ustavili pri Josipu Bolčiču v Boljuncu. Josip Bolčič, ki je tudi že večkrat dobil nagrade za svoje črno vino na vinski razstavi v Dolini, je že eden izmed redkih Boljuncanov, ki se še ukvarjajo samo s kmetijstvom.

Kako je z letošnjo letino v Boljuncu in sosednjih vaseh? Slabo vreme, dež, toča. Grozda je bilo za tretjino manj kot lani in je bilo

slabše kot lani. Zelo je gnilo. Penospora je bila še septembra. Poleg vsega tega pa so pomagali še fazani.

Kako se razvija vinogradništvo v Boljuncu?

Razvija? Zadnji dve leti ni bilo nobenega novega nasada. Mladi se

Josip Bolčič

ne zanimajo, starejši pa naredijo, kar zmorejo. Če ne bi bilo strojev, bi sploh vse propadlo, ker ni moč dobiti delovne sile. V Boljuncu je zdaj približno 15 brez. Posestva so razcepljena in tako ne pridejo v po-

● Kmetovalci, vinogradniki, vrtnarji, cvetličarji, živinorejci! Kar potrebuje, naročite in kupujte pri Kmetijski zadrugi v Trstu (Ul. Foscolo 1).

lovi in konji, krav pa je še približno 50.

Razen vina se pridelala še nekaj krompirja in graha ter češenj. Tu-

ALFONZ GUŠTIN:

Prenizka cena mleka je kriva, da...

di nekaj oljk je še, toda pridelka je malo, ali je slab. Ze več let nobeden ne sadi več oljk. Tudi tu slišimo pritožbo, da izvedenci inšpektorata redko kdaj pridejo med kmete.

Zanimalo nas je, kako je na bližnjem tržaškem Krasu, in smo zato obiskali Alfonza Guština na Colu, ki se ukvarja z vinogradništvom in živinorejo ter je eden izmed redkih v vsej občini, ki dela samo na kmetiji. Našli smo ga v hlevu, kjer ima 10 glav lepe živine sivo-rjave pasme, ravno pri molzi. Takoj smo opazili, da ima aparat za molzo in smo ga vprašali, če je s tem zadovoljen. »Zelo. Prihrani se na času in trudu, da ne govorimo o čistosti. Priporočil bi, ki ima vsaj 5 krav.»

Kaj najbolj teži naše živinorejce? Prenizka odkupna cena mleka in previsoke cene krmlil. Letos je bil

Alfonz Guštin

sicer dober pridelek sena, vendar samo seno ne zadostuje. Podjetje, ki po vaseh odkupuje mleko, ga plačuje kmetom po 65 lir, pred nekaj meseci pa ga je plačevalo po 60 lir. Zato polagoma pada število goveje živine tudi v krajih, kjer je to glavni vir dohodkov v kmetijstvu. Kljub temu pa se pristojne oblasti ne zmenijo za ta problem, ki ga je treba rešiti. Guštin je že dobil nagrado za svojo živino na občinski razstavi goveje živine in pravi, da so take razstave koristne, ker spodbujajo živinorejce. Vsek se namreč bolj potrudijo, da ima naj-
lejšo živino.

Kako pa je letos s teranom? Zelo slabo! Zaradi dežja, peronosore in oidija je bilo znatno manj grozda in je bilo slabše kot druga leta. Tudi neurje prve dni julija je napravilo drugega dela marsikdo ni utegnil dovolj škropiti in žveplati. Tudi to je pomanjkanje delovne sile in mladina se ne zanima za kmetijstvo.

Na Proseku smo se ustavili, da nam povedo, kako je bilo z grozdom in cvetlicami, saj se je na Proseku lepo razvilo cvetličarstvo. Srečko Orel, ki je cvetličar in vinogradnik ter predsednik Gospodarskega društva na Proseku, je prejel delal v tovarni ter pri raznih podjetjih, potem pa se je posvetil samo cvetličarstvu in vinogradništvu. Uredil si je lep rastlinjak in letos je dobil srebrno kolajno na mednarodni cvetlični razstavi v Trstu.

Začnemo pri cvetlicah. Večina proseških cvetličarjev se ne ukvarja samo s cvetlicami. Gojijo jih na prostem, le trije imajo rastlinjake.

Kako je bilo letos? Na splošno ni bilo slabo, čeprav vreme ni bilo naklonjeno zlasti spomladi. Nekateri pa niso dovolj škropili kizanteme s potrebnimi preparati in listje je odpadlo.

Ali bi se cvetličarstvo na Proseku še razvilo? Seveda, ker je precej zanimanja in imamo zemljišča, ki so zaradi sončne lege zelo ugodne za cvetličarstvo, pa so zapuščena. Proseški cvetličarji prodajajo svoje cvetlice na zelenjaki in na trgu na debelo, ali imajo svojo stalno odjemalce, pa stojnice v mestu. Precej časa izgubijo prav zaradi poti v mesto.

Kakor smo že omenili, si je Orel zgradil rastlinjak. Ali se to izplača? Gotovo, da se. Cvetlice na prostem so izpostavljene vremenskim nepravilnostim, v rastlinjaku pa delajo z večjo gotovostjo.

Za nadaljnji napredek cvetličarstva pa je nujno potrebna tudi strokovna izobrazba, več predavanja in tečajev.

Predavanja, tečaji. Gospodarsko društvo na Proseku je s sodelovanjem Kmečke zveze, Zveze majih posestnikov in Slovenskega gospodarskega združenja dalo pred nekaj tedni pobudo za strokovno predavanje o kletarjenju, ki ga

MARCEL ČOK:

Srečen, ker ne bodo vzeli vrtoč pod Kolonkovec

je imel ing. Stanislav Grgič. To predavanje je precej zaleglo, sledila pa jim bodo še druga.

Kako je bilo z grozdom? Kolitina je nekoliko manjša, kakovost pa znatno slabša kot druga leta. Tudi to delajo škodo fazani. Najbolj primerna lega za vinograde je nad obalo, toda vedno več je zapuščenih vinogradov. Ne boste se temu čudili, če vidite, kakšne »kozje« steze in »pote« so med vinogradi. Človek ne more verjeti svojim očem. Vse morajo prenašati na ramenih, po strmih, ozkih stezah, po stopnicah, kakor da bi za pokoro nosili breme na romanju. Dobra, izvrstna je kapljica, toda koliko truda in znoj! S stroji sploh ne moreš blizu, ob trgatvi pa moraš prositi prijatelje, da ti prinesejo nekaj »brenta«. Škoda, velika škoda, da je krasen predel tam od Barokovelj skoraj do Sestjana tako zapuščen. Gospodarsko društvo to upošteva in zato plačuje vino po najvišji ceni, ki jo zmore. Toda v tem ni rešitev problema. »Pomisli, pravi Orel, če hočem pri-

Odlična je vinska kapljica s pašni nov na pobočju nad morjem, toda glejte, kako morajo nositi brente po strmih in ozkih stopnicah! Kakor da bi bili še v srednjem veku!

SREČKO OREL:

Cvetličarstvo bi se razvilo in vinogradništvo tudi, če...

nasti v vinograd 500 kolov za trte, jih moram nesti 25-krat. Treba je imeti res veliko veselje, sicer pustiš spašena in trte. Zato je vedno več zapuščenih vinogradov in vedno manj vinas.

Pa tudi živine je vedno manj. Malo krav vidiš zdaj na Proseku. Zakaj? Za to je pa kriva predvsem lepa cesta, avtomobilista čista, ki je odrezala vas od pašnikov. Vsek se boji z živino čez cesto. Zato so odstranili travnike in pašnike, na katerih se več ne pase živina. Drugod, ko gradijo avtomobiliste ceste, poskrbijo tudi za prehod živine.

Za zaključek pa smo šli še med vrtnarje pod Kolonkovec. Marcel Čok je mlad vrtnar, ki se z vnašanjem ukvarja z zelenjavo. Tudi Marcel je prejel delal v mehaniki delavci, pa jo je pustil in se z vso ljubeznijo lotil vrtnarstva.

Srečen, ker ne bodo vzeli vrtoč pod Kolonkovec

Niti govora, da bi se vrnil v dolavnic. Pred lepo hišo med vrtovi je nov, lep avto Marcelove žene, zraven »furgoncina« za prevoz zelenjave na trg, v garaži pa

Marcel Čok

Srečko Orel

večji osebni avto za družino. Čokovi so zdaj zadovoljni, ker jim ne bodo vzeli zemlje za gradnjo ljudskih stanovanj.

Kako je bilo letos? Manj so pridelali zaradi slabega vremena, dežja in neurja. Preveč je močilo in zelenjava je gnila. Če je pa na trgu manj zelenjave, se nekoliko dražje prodaja.

Kaj se najbolj izplača? Radič, ker ni konkurence od drugih krajev, pa tudi blede in zadnje čase tudi paradižniki, ker so se ljudje navadili jesti paradižnik v solati. Zaradi nepretrganega ciklusa kulture ne pridejo v nekatere kulture nekaj let sploh ne uspevajo več. Kakor vsak pridelek, tako je tudi zelenjava zelo izpostavljena vremenskim nepravilnostim. Rastlinjaki? Ne izplača se za zelenjavo. Bolje je pokrivati pozimi z najlonskimi pregrinjali, ki jih lahko po potrebi odkriješ. Toda, pomoči ne spiš brez skrbí, ko se oglasi burja. Preden vstaneš ti že vse odnese. Tudi vrtnarjem ne gre vedno vse prav.

Zaključek iz teh razgovorov ne bomo zdaj delali. Naj jih delajo in naj po tem pravilno ukrepa predvsem tisti, ki po svoji službeni dolžnosti morajo skrbeti za napredek kmetijstva.

ALBIN BUBNIC

Kino na bencinah

predvaja danes, dne 7. t.m.
z začetkom ob 15. uri barvni
film

L'UOMO DI RIO

(MOSKI IZ RIA)

Igrajo: Roger Dumas, Daniel
Cecaldi, Milton Ribeiro, Ubi-
racy de Oliveira, Sabu do
Brasil.

Jutri, v ponedeljek, dne 8.
t.m. z začetkom ob 18. uri
ponovitev filma

MOSKI IZ RIA

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, dne 7. t. m.
z začetkom ob 16. uri War-
ner Bros film:

JAMES STEWART

NEL CAST ECCEZIONALE PER

IL GRANDE SENTIERO

IL PIU GRANDE JOHN FORD
PER LA PIU GRANDE PAGINA DI STORIA
DEL PIU GRANDE WEST

(VELIKA STEZA)

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, dne 7. t. m. z začetkom ob 16. uri barvni
film v Cinemascope

PER UN PUGNO
DI DOLLARI

(ZA PEST DOLARJEV)

Igrata: CLINT EASTWOOD — MARIANNE KOCH

EMPORIO AUTO - MOTO

Vam nudi DELE in NADOMESTI-
NE DELE za vsa motorna vozila:
svetle, trikotnike, svetilke, pre-
proge, prevleke, kroglice, ležaje,
AMORTIZERJE ZNAMKE RIV itd.

LORENZI

IRSI

Via S. Lazzaro, 17

IZREDNA RAZPRODAJA MOTORNH BATOV — PISTONI

VESPE IN LAMBRETE VSEH VRST.

REZERVIRAN PARKIRNI PROSTOR ZA STRANKE

TRST - Ul. Bocca... 3
Telefon 28-373

POŽAR ARTEMIO

TOVORNI PREVOZI

v vse kraje tudi v
inozemstvo

PORTOROŽ
PORTOROSE

ROULETTE

CHEMIN DE FER

BACCARÀ

ter priljubljena igra TRENTA ET QUARANTE

ODPRTO CELO LETO

GRILL BAR - CABARET - STRIPEASE

ATMOSPHERE PARISIENNE

V HOTELU «RIVIERA» PORTOROŽ

ZERIAL

PROIZVODI

ZERIAL

DOMAČI

INOZEMSKI

in

TOVARNE «MEBLO»

iz SOLKANA pri NOVI GORICI

POSAMEZNI

DELI POHIŠTVA

UVOŽENO POHIŠTVO

POHIŠTVO ZA SOBE

IN PREDSOBE

SPREJEMNE SOBE -

KNJIŽNICE

SPALNE SOBE

DNEVNE SOBE

KUHINJE

SPLOŠNA IZBIRA

POHIŠTVA

Goriško-beneški dnevnik

JUTRI OB 18. URI OBČINSKA SEJA V GORICI

Družba Ribi bo še šest mesecev
upravljala mestno avtobusno službo

Delegacija žena iz Mochette pri županu - Priprav-
lja se vzpostavitev avtobusnih zvez z okolico

Jutri ob 18. uri bo v Gorici se-
ja občinskega sveta. Za prvo zaseda-
nje je občinski odbor pripravil
zajeten dnevni red, ki obsega z
zadnjimi dodatki, sprejetimi na seji
občinskega odbora v tem tednu,
nad 60 točk. Med temi naj ome-
nimo predlog za nadaljnje podal-
jšanje koncesije za upravo mestne-
ga avtobusnega podjetja družbi Ri-
bi, na račun občine. Pogodba za-
pada 21. novembra ter jo name-
ravajo obnoviti za šest mesecev.
Obnoveitev je po utemeljitvi občins-
kega odbora potrebna tudi zate-
gadelj, ker občina še ni pripravila
postopka za municipalizacijo mest-
ne avtobusne službe. Podaljšanje kon-
cesije bo izvršen ob upoštevanju
pogojev sporazuma od 28. avgusta
lani in dodatkov ter dopolnil od
20. maja letos. Med mestne proge
bodo vključili tudi progo Ponte del
Torrione — letališče ter jo bo u-
pravljala Ribi.

Kakor poroča tiskovni urad KPI,
je občinska svetovalec prof. Va-
lentinuzzi-Bonnes večerj spremlja-
la k županu Martinu delegacijo že-
na iz Mochette. Zahtevala je avto-
bus za prevoz otrok v šolo in
asfaltiranje cest. Župan je obljubil,

da bodo proučili avtobusne zveze
z vso okolico in da bodo asfalti-
rali tudi poti.

Pokrajinski kongres PSI
danes v Gradški

Kot poroča tiskovni urad pokra-
jinske federacije PSI, bo danes,
v nedeljo 7. t. m. z začetkom ob
9.30 deseti pokrajinski kongres PSI
v dvorani Ljudskega doma v Gra-
dski.

Na kongresu bodo izbrali delega-
te za 36. vsedržavni kongres stran-
ke, ki bo prihodnji teden v Rimu.
Predkongresne razprave po sekci-
jah na osnovi važnih problemov,
ki se tičejo socializma, so se za-
ključile z glasovanjem o tezah, ki
sta jih predložila tajnik stranke De
Martino in poslanec Lombardi. Za
tezo De Martina se je izreklo dve
tretjini članov, za Lombardijevo pa
ena tretjina.

Na otvoritvi kongresa so bili po-
vabljeni predstavniki raznih strank
in združenj. Verjetno bo prisoten
tudi predstavnik centralnega odbora
PSI.

Konferenca KPI
v Čedadu

Sinodi je bila v prostorih gostilne
«Al giardino» v Čedadu konferen-
ca predstavnikov KPI čedadskega
okraja, na kateri so obravnavali
krajne in splošne probleme.

Ob tej priliki je Izidor Predan
poročal tudi o socialnem, gospo-
darskem in izseljenem proble-
mu na tem področju ter o položaju
slovenske narodne manjšine v
Beneški Sloveniji.

V kratkem klasifikacija
pristanišča Portorosega

Minister Mancini je včeraj tele-
grafsko obvestil župana iz Tržiča
Romanija, da bodo že na prihod-
nji seji višjega sveta za javna dela
razpravljal o zahtevi po klasifikaci-
ji pristanišča Portorosega v Tr-
žiču.

Minister je svoj odgovor poslal
na posredovanje župana Romanija.
K temu so ga izpodbudili občinski
svetovaleci KPI, ki so na občinski
seji 22. oktobra izrazili za-
skrbjenost, da bi se upravni
postopek utegnil zatakniti.

Zagotovilo ministra Mancinija
viva občinskim predstavnikom za-
upanje v dober potek tako važnega
postopka.

Srednješolski študenti
iz doberdobske občine

Na oglasni deski doberdobskega
županstva je za dolo 15 dni na vpo-

ELETTRO
MARKET

di VALERIO SPETTI

PEČI NA PREMOK IN KE-
ROSEN PRIZNANIH ZNAMK
«JUNO» — «WARM MORNIG»
— «RAICHON» — «OLMAR»

PRODAJA TUDI NA OBROKE,
DO 24 MESECEV

TRIESTE — TRST

Strada Vecchia dell'Istria 2

tel. 812238 (na trgu pri Sv. Ani)

Župan iz Števerjana sprejel
deželna svetovaleca KPI

Deželna svetovalec Bergomas in
Jaro ter pokrajinski svetovalec Se-
liceva so bili v petek 5. novembra
popoldne na županstvu v Števerja-
ni, kjer so se pogovarjali z župa-
nom Slavkom Klanjščekom in od-
bornikom Trpinom o občinskih
problemi. Ugotovili so potrebo po
ureditvi in asfaltiranju pokrajinske
ceste Osavle - Števerjan in občins-
ke ceste Števerjan - Grojna od
ceste v Podgoro. Župan in odbor-
nik sta poudarila posebno važnost
asfaltiranja ceste v Grojni, ki se
povezuje s panoramsko cesto po
Brdih proti Dolenjemu. To področje
je nameravajo turistično razviti in
so zato že obvestili deželo. Župan
in odbornik sta nato povedala, da
je voda zelo draga (100 lir kub. m),
kar bo treba urediti skupno z do-
končno izgradnjo vodovoda. Občin-
ska predstavnika sta prikazala nu-
nost, da se dobi denarna sred-
stva za popravilo osnovne šole ter
napeljavo centralne kurjave na žu-
panstvu. Rešitev teh vprašanj je
tesno povezana z denarnimi sred-
stvi, ki jih občinska uprava nima,
ker znašajo njeni dohodki komaj
13 milijonov lir. Zato sta občinska
upravitelja zaprosila predstavnike
dežele in pokrajine, naj se na pri-
stojnem mestu vpravljajo, da bi se
nakažena vprašanja rešila.

IZPRED PRIZIVNEGA SODIŠČA

Delavce iz Ronk so oprostili
ker niso razgrajali v baru

Ukinjen postopek proti bencinarju iz Ronk zaradi amnestije

V baru «Dante» v Ronkah je bilo
včeraj 28. maja lani precej živahno.
V lokalni je bilo kakih 20 ljudi,
igral je juke-boks in nekateri so se
glasno šalili in peli. Vsem je stopil v
lokal karabinjer, ki mu živahno vrve-
nje ni bilo po godu, ter je obdoli-
l skupino petih delavcev, da razgrajajo.
Napravi je tudi zapisnik in vseh
pet prijavil sodniku v Tržiču. Ob-
toženi so bili 43-letni Aldo Vol-
pato iz Ronk, U. Redipuglia 34
34-letni Mario D'Agostino iz Ronk,
U. Garibaldi 30, 41-letni Narciso
Kos iz U. D'Annunzio 60, 42-let-
ni Alfred Sfiligoi iz Ronk, U. Brumet
19 in 42-letni Onorino Vidin iz U.
Monte sei busi 44.

Pred okrajnim sodnikom v Tr-
žiču so bili 11. marca letos, opra-
vili na plačilo globe vsak po 20
tisoč lir, ker da so prekinjali in
razgrajali.

Proti tej razsodbi je vseh pet
vložilo pritožbo, o katerem so raz-
pravljali na združenem zasedanju
prizivnega sodišča v Gorici. Tu
je vseh pet izjavilo, da niso niti
prekinjali niti razgrajali, kveč-
m se med seboj in se smejali kot vsi
drugi klienti v lokalni. Te njihove
izjave je podkrepil tudi njihov
zagovornik dr. Battello, ki je poudaril,
da tožitelj nima nikakoli dokazov
proti obtožencem.

Sodišče je te razloge upošteva-
lo in vseh pet oprostilo s p. lno
formulo, ker dejanje ni kaznivno.
Pri drugi razpravi se je zgo-
varjal pri zaprtih vratih 33 letni
bencinar iz Tržiča Paolo Virco za-
radi prešutstva na javnem prostora-
u s 25-letno F. P. prav tako iz
Tržiča. Na tožbo njegovega moža je
sodnik v Tržiču dne 4. marca leto-
s obsodil vsakega na 8 mesecev
zapore in plačilo po 55.000 lir glo-
be. Pri prizivni razpravi pa se to-
žitelj ni pojavil in sodišče je ukli-
nilo postopek proti Vircu tudi za-
radi amnestije.

Dr. to. dr. Batti; preds. sod.
dr. Storto, sodnika Arculeo in
Mancuso; zap. Pett.

Menični protesti

Po podatkih vestnika trgovske
zbornice je bilo v goriški pokra-
jni v prvi polovici meseca oktobra
700 meničnih protestov. Od tega v
Gorici 288, Tržiču 198, Ronkah 35,
sajarja.

Popoldne ob 14. uri so pripeljali
v bolnišnico z avtom Zelenega kri-
ža 75-letnega Uga Del Mestrija z
Rafuta 21. Ko je malo prej prečkal
Ul. Bellinzona v središču mesta, ga
je podrl neki kolezar, ki je potem
pobegnil. Pridržali so ga za 10
dni na zdravilju zaradi zlozna ne-
kega reber. Karabinjerji s Svetogor-
ske ceste 180 pobelega kole-
sarja.

Dve avtomobilski nesreči

Včeraj jutraj ob 7.15 se je 28-
letni Giovanni Menichino, s Trža-
ske ceste 28 peljal s kolesom na
delo v sanatorij na Semperstski ce-
sti, kjer je za kuharja. V Ulici
Aosta pa mu je kolo zdrsnilo
in ga izgnalo ravnotežje in pa-
del. Popoldne ob 13.30 se je za-
tekel v civilno bolnišnico, kjer so
ga pridržali za 25 dni na zdravil-
ju zaradi zlozna levega kolca in
drugi poškodbi.

Popoldne ob 14. uri so pripeljali
v bolnišnico z avtom Zelenega kri-
ža 75-letnega Uga Del Mestrija z
Rafuta 21. Ko je malo prej prečkal
Ul. Bellinzona v središču mesta, ga
je podrl neki kolezar, ki je potem
pobegnil. Pridržali so ga za 10
dni na zdravilju zaradi zlozna ne-
kega reber. Karabinjerji s Svetogor-
ske ceste 180 pobelega kole-
sarja.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE
Od 31. oktobra do 6. novembra
se je v goriški občini rodilo 29 o-
trok, umrlo je 14 oseb, poroke so
bile 4, otklice za 6.

ROJSTVA: Monica Dellago, Sual
Kovic, Rosaria Roncato, Alessan-
dra Zametel, Livia Battistella, Da-
vid Marini, Roberto Hvala, Rober-
to Nitti, Laura Fuat, Patrizia Tor-
toli, Daniela Barazzetti, Roberto
Dosso, Roberto Rozzo, Gianmarco
Go, Claudia Blasig, Monica Teas,
Daniela Patruz, Laura Scaturi, Cri-
stina Urban, Paola Fattor, Claudio
Iacuz, Valentina Del Cuore, Anto-
nella Sorisio, Mario Candutti, Pa-
olo Costanzo, Marco Buttignaschi,
Marco Justolin, Lorella Franco,
Claudia Hiede.

SMRTI: 75-letna Olga Sinigoi, vd.
Voncina, upokojenec 79-letni Fran-
cesco Moise, 57-letna Iole Lamattia,
vd. Ligresti, kmetovalec 35-letni
Cvetko Polencič, 5 in pol meseca
star Stefano Devilaqua, upokoje-
nec 86-letni Giuseppe Vogric, 34-
letna Silvana Tofful, upokojenka

70-letna Maria Ongaro, mesar 55-
letni Antonio Corbato, 87-letna An-
tonia Cumar, 77-letna Nella Alneri,
vd. Iacobi, upokojenec 73-letni Al-
fredo Kerpan, 82-letna Filomena
Saccavino, vd. Sanson, 74-letni
Francesco Maffi.

POROKE: avtoprevoznik Carlo
Pococeco in slaščičarka Anna Pavat,
kmetovalec Vladimir Marassi in
gospodinja pomočnica Giulia Ku-
stir, mehanik Giuseppe Foggetti
in tekstilna delavka Luisa Piet,
Bruno Gemelli in trgovska pomoč-
nica Desanka Mikliž.

OKLIČI: čevljar Antonio Carmi-
ne Marchio in gospodinja Filome-
na Colacino, finančni stražnik An-
drea Rogolino in gospodinja Fran-
cesca Arendi, uradnik Nicolino Di
Martino in gospodinja Maria Fides
Damiani, poštni sel Livio Alfredo
Stani in trgovska pomočnica An-
gela Feliciano, slaščičar Alessandro
Picillo in trgovska pomočnica Sto-
jana Maria Battisto, profesor Gio-
rgio Demartin in trgovska pomoč-
nica Maria Tont.

OBČNI ZBOR GORIŠKE TURISTIČNE ZVEZE

Sodelovanje turističnih organizacij
za boljše uspehe na obmejnem področju

Predsednik inž. Klanjšček je omenil pogovore z EPT
za usmeritev turistov iz Trbiža v Soško dolino, Gorico
in Trst - Delovni jubilej dr. Žizka

V restavracijskih prostorih Park
hotela v Novi Gorici je bil v petek
zvečer občni zbor Goriške turistič-
ne zveze. Po otvoritvenih besedah
tajnika Nemca je predsednik inž.
Klanjšček v izčrpnem poročilu na-
kazal vrsto vprašanj, ki se pojav-
ljajo v občinah Nova Gorica, Tol-
min, Idrija in Ajdovščina. Navedel
je nekaj števil, ki kažejo na pa-
dec domačih in porast inozemskih
stacionarnih turistov. Omenil je no-
ve zasebne gostilne in prenočišča
ter se delj časa zadržal na pome-
ni ceste Trbiž-Predel-Soška dolina-
Nova Gorica za slovenski in tudi
za naš turist. Inž. Klanjšček je
dejal, da potuje v Italijo čez pre-
hod Kokau v Kanalski dolini vsako
leto 1.4 milijona vozil, osono 4
milijone potnikov. Med predstavi-
niki Goriške turistične zveze. Po-
krajinske turistične ustanove v
Trstu in Gorici kakor deželne vla-
de je bilo še nekaj pogovorov, ka-
ko bi usklajali turistično propa-
gando za to cesto ter del turistov
usmerili po Soški dolini.

Preusmeritev turistov v Soško do-
lino ne bi koristila samo tamkaj-
njemu gostinstvu in hotelom (sodi-
jo, da bi letno zvišali promet v
Posočju za okoli 700 milijonov di-
narjev), ampak bi imeli od tukšne
skupne propagande veliko korist
zlasti pri nas, v Gorici. Turisti bi
se namreč v eno ali drugo smer
peljali skozi naše mesto ter dali
zasejati gostinom, hotelom, mu-
zejem, zbirališča pa bi jih usmerili še
v Brda. Če turistom ne nakažemo
te variante, potem se bodo po Ka-
nalski dolini peljali naravnost v
Graz, Ljano, Beneke in od njih
sploh ne bomo ničesar imeli.

Predsednik inž. Klanjšček se je
ob tej priliki spomnil tudi po-
membnega življenjskega in delovne-
ga jubileja dr. Žizka, ki je 57 let
posvetil turizmu. Bil je soustanovi-
tel in prvi predsednik Putnika v
Beogradu, drugi po prvi svetovni
vojni, po drugi pa se je z vso
vnemo lotil turističnega dela na
Goriškem. Slavljenec so poklonili
lep šop rož, ki se je zanje kakor
tudi za čestitke dr. Žizek iz srca
zahvalil.

Včeraj jutraj so našli v Gorici,
na stanovanju njegove matere gro-
fice Dolfin na Travniku štev. 14,
mrtvega 59-letnega grofa Balbina
Valiera Balbina iz Benetk. Goriška
policija, ki je prišla na kraj smrti,
je ugotovila, da se je grof obesil
v svoji sobi, kjer ga je našla oseb-
ni 7. ure sobarica. Svojci vedo pove-
dati, da je pokojnik že dalj časa
bolehal na srcu in, da je v zad-
njih mesecih imel več napadov sla-
losti. Drugi viri pa pravijo, da je
bil tudi zelo živčen in da je ver-
jetno v duševni zmedenosti napra-
vil usodni korak. Pogreb bo jutri,
v ponedeljek in ga nameravajo na
njegovo željo pokopati na goriškem
pokališču.

Pred kratkim je šla mati k nje-
mu v Benetke na obisk in v četr-
tek sta se skupaj vrnili v Gorico.
Pokojnik je bil iz premožne ple-
miške družine, ki ima palačo v Be-
netkah, posestva pri Monselice in
Bassanu ter tudi v inozemstvu.

Dve nesreči s kolesom

Včeraj okrog 17. ure so pokli-
cali rešilno voz Zelenega križa v
Foljano, kjer je bil pri avtomobil-
ski nesreči ranjen 37-letni Rudolf
Zavadič iz Voljske štev. 1 na
Krasu, ki je prišel v Italijo s pro-
pustnico preko bloka pri Jamljah.
V goriški bolnišnici so mu ugotovili
udarec na glavi s pretresom mož-
ganice.

Včeraj jutraj nekaj pred 8. uro
se je peljala 19-letna Jelka Koren
dom iz Števerjana z mopedom na
delo v Stando kjer je zaposlena
kot prodajalka. V Drevovalu 22.
septembra pa ji je neki pes preč-
kal cesto. Padla je in se ranila.
Odpeljali so jo v civilno bolnišni-
co kjer so jo pridržali za 25 dni
na zdravilju zaradi zlozna desne
kolčnice.

Dve nesreči s kolesom
Včeraj okrog 17. ure so pokli-
cali rešilno voz Zelenega križa v
Foljano, kjer je bil pri avtomobil-
ski nesreči ranjen 37-letni Rudolf
Zavadič iz Voljske štev. 1 na
Krasu, ki je prišel v Italijo s pro-
pustnico preko bloka pri Jamljah.
V goriški bolnišnici so mu ugotovili
udarec na glavi s pretresom mož-
ganice.

Včeraj jutraj nekaj pred 8. uro
se je peljala 19-letna Jelka Koren
dom iz Števerjana z mopedom na
delo v Stando kjer je zaposlena
kot prodajalka. V Drevovalu 22.
septembra pa ji je neki pes preč-
kal cesto. Padla je in se ranila.
Odpeljali so jo v civilno bolnišni-
co kjer so jo pridržali za 25 dni
na zdravilju zaradi zlozna desne
kolčnice.

Dve nesreči s kolesom
Včeraj okrog 17. ure so pokli-
cali rešilno voz Zelenega križa v
Foljano, kjer je bil pri avtomobil-
ski nesreči ranjen 37-letni Rudolf
Zavadič iz Voljske štev. 1 na
Krasu, ki je prišel v Italijo s pro-
pustnico preko bloka pri Jamljah.
V goriški bolnišnici so mu ugotovili
udarec na glavi s pretresom mož-
ganice.

Dve nesreči s kolesom
Včeraj okrog 17. ure so pokli-
cali rešilno voz Zelenega križa v
Foljano, kjer je bil pri avtomobil-
ski nesreči ranjen 37-letni Rudolf
Zavadič iz Voljske štev. 1 na
Krasu, ki je prišel v Italijo s pro-
pustnico preko bloka pri Jamljah.
V goriški bolnišnici so mu ugotovili
udarec na glavi s pretresom mož-
ganice.

Dve nesreči s kolesom
Včeraj okrog 17. ure so pokli-
cali rešilno voz Zelenega križa v
Foljano, kjer je bil pri avtomobil-
ski nesreči ranjen 37-letni Rudolf
Zavadič iz Voljske štev. 1 na
Krasu, ki je prišel v Italijo s pro-
pustnico preko bloka pri Jamljah.
V goriški bolnišnici so mu ugotovili
udarec na glavi s pretresom mož-
ganice.

Dve nesreči s kolesom
Včeraj okrog 17. ure so pokli-
cali rešilno voz Zelenega križa v
Foljano, kjer je bil pri avtomobil-
ski nesreči ranjen 37-letni Rudolf
Zavadič iz Voljske štev. 1 na
Krasu, ki je prišel v Italijo s pro-
pustnico preko bloka pri Jamljah.
V goriški bolnišnici so mu ugotovili
udarec na glavi s pretresom mož-
ganice.

Dve nesreči s kolesom
Včeraj okrog 17. ure so pokli-
cali rešilno voz Zelenega križa v
Foljano, kjer je bil pri avtomobil-
ski nesreči ranjen 37-letni Rudolf
Zavadič iz Voljske štev. 1 na
Krasu, ki je prišel v Italijo s pro-
pustnico preko bloka pri Jamljah.
V goriški bolnišnici so mu ugotovili
udarec na glavi s pretresom mož-
ganice.

Dve nesreči s kolesom
Včeraj okrog 17. ure so pokli-
cali rešilno voz Zelenega križa v
Foljano, kjer je bil pri avtomobil-
ski nesreči ranjen 37-letni Rudolf
Zavadič iz Voljske štev. 1 na
Krasu, ki je prišel v Italijo s pro-
pustnico preko bloka pri Jamljah.
V goriški bolnišnici so mu ugotovili
udarec na glavi s pret

ŠPORT ŠPORT 8. športni teden

DOMAČI NOGOMET

Danes v Nabrežini kraški derby Vesna - Primorje

Danes bo v Nabrežini kraški derby prvenstva III. amaterske kategorije Vesna - Primorje.

Za tekmo, ki se bo začela ob 10.30, vlada po okolici in še posebno na Proseku in v Križu veliko zanimanje.

Enajststotnica Primorja, ki nastopa v II. amaterski kategoriji, bo jutri gostovala v Gorici, kjer se bo ob 14.30 spoprijela na igrišču v Ul. Balamontu z moštvo goriškega Audaxa.

ŠAH

Simultanka Parme danes v N. Gorici

Vabljeni so tudi goriški šahisti

Danes bo slovenski šahovski velmojster Bruno Parma, ki bo med turneje po Primorskem obiskal tudi Idrijo in Tolmin, odigral v Novi Gorici simultanko na 40 deskah. Parma, ki je znan kot odlični igralec simultank, bo nastopil proti najboljšim novogoriškim šahistom. Šahovski klub v Novi Gorici, ki je povabil Parmo na simultanko, vabi tudi šahiste iz sosednje Gorice, da se prijavijo za ta edinstveni nastop.

Simultanko bo Parma igral v kavarni novogoriškega Park hotela ob 10. uri. Odbor bo sprejemal prijave šahistov pol ure pred začetkom simultanke.

Nedohovi D. (SPDT) in Cesarju V. (Rocol) nagradi literarnega in fotografskega natečaja

Tudi za literarni, slikarski in fotografski natečaj so znani zmagovalci. Prvo mesto literarnega natečaja je osvojila članica SPDT Danijela Nedoh, fotografskega pa Cesar Vojko (Rocol), medtem ko v slikarskem žirija ni podelila prvih dveh mest. Tretje mesto pa je pripadlo Tončki Kolaričevi (Skamperle).

Izidi so naslednji:

LITERARNI NATEČAJ
1. NEDOH DANIELA (SPDT) za spis «Kamiti četa»
2. Kravos Marko (Skamperle) «Reka»
3. Nedoh Danijela (SPDT) «Tri planike»

4. Marija Mijot (Skamperle) «Izlet planinskega društva»
5. Marija Mijot (Skamperle) «Zdrženemu Boru»
6. Kravos Marko (Skamperle) «Gore»
7. Krišak Nadja (Barkovlje) «Zadnja tekma»
8. Borej Lučka (Skamperle) «Triglav»
9. Ban Olga (Cankar) «Sportni dan tržaške mladine»

SLIKARSKI NATEČAJ
1. in 2. mesta niso podelili
3. Kolarič Tončka (Skamperle) za delo «Nogometna tekma»
4. niso podelili

5. Knez Savina (Gruden) «Motokros»
6. Kozman Robert (Dom Rojan) «Vzpon»

FOTOGRAFSKI NATEČAJ

1. Cesar Vojko (Rocol) za fotografijo «Naskok na rekord»
2. Magajna Mario (Cankar) «Sarabanda»
3. Magajna Mario (Cankar) «Sedaj pa bo»
4. Magajna Mario (Cankar) «Zid»
5. Cesar Vojko (Rocol) «Zacetek obrata»
6. Magajna Mario (Cankar) «Ščinke»

CHRISTY TUCKER JE PRIJAHAL V MESTO

(Nadaljevanje s 3. strani)

«Kaj nameravate z menoj, gospod Lee?»
«Pokazal ti bom, kaj nameravam,» je odvrnil. «Sledi srčno in hlače in poklekni, kakor sem ti ukazal.»
«Gospod Lee, ne morem pustiti, da bi me tako tepili. Ne, gospod Lee! Ne morem pustiti, da bi mi to storili. Nikakor ne morem.»

«Ti umazani, smrdljivi črnuh, ti si zakril Lee in obraz mu je skratko zaripil od jeze. Udaril je Christyja s težkim, z medjo posutim jermenom. Christy je odskočil in ko je Lee v drugo zamahnil po njem, je črnc prestrel jermen in se obešil nanj. Lee je najprej srečno pogledal, nato mu ga je skušal iztrgati.

«Gospod Lee, nič nisem storil mimo te, da sem ujel nekaj kancev in vredel nekaj koki in podobne malenkosti,» je ugovarjal Christy. «Nič hudega nisem hotel. Mislim, da boste zadovoljni, če bom vstavil nekaj novih kolkov v vašo ograjo.»
«Jezik za zobe in sleč srjaco in hlače, kakor sem ti ukazal,» je rekel Lee, ki je bil razkačen kot le kaj, «in izpusti mi jermen, preden ti ga odpihne iz rok!»
Christy pa je ostal, kjer je bil. Z vsa silo se je oprijemal jermena. Lee je bil zdaj tako besen, da sploh ni mogel govoriti. Planil je k omari, in pograbil svojo pištolo. Zasukal se je naokrog in trikrat ustrelil v Christyja. Christy je izpuštil jermen in se zgrudil.

Leejev brat Morgan in njegov računovodja Hendricks sta pritekla v zadnjo sobo.
«Kaj se je zgodilo, Lee?» ga je vprašal brat, videč Christyja Tuckerja ležati na tleh.
«Ta zamorec mi je grozil,» je rekel Lee, ki je težko sodel. Stopil je k omari in vrgel pištolo na polico. «Ti in Hendricks boste pritekla, da sta slišala, kako mi je grozil, da me bo ubil. Moral sem ga ustreliti v samoočrambi.»
Odšli so iz zadnje sobe in stopili v sprednjo pisarno. Več prodajalcev iz plantažne prodajalne je priteklo v sobo, da bi izvedeli, kaj je pomenilo streljanje.

«Samo z nesramnim zamorcem sem imel opraviti,» je rekel Lee in si umil roke v umivalniku.
«To je bil zamorec iz Alabame, ki je prišel sem pred dvema ali tremi meseci. Danes dopoldne sem poslal pona, da bi ga vprašal, kaj mu pride na misel, da vstavlja nove kolčke v ograjo okrog svoje hiše, ne da bi me bil vprašal. Ko je prišel v pisarno, mi je začel groziti. Bil je slab zamorec.»
Prodajalci so se vrnili v plantažno prodajalno in Hendricks je odprl svoje knjige in se lotil računov.

«Odprj zadnja vrata,» je velel

Lee bratu. «Naj zamorci, ki tam zadaj postopajo, vidijo, kaj se bo zgodilo, če se bo kateri izmed njih tako šopiril kakor tisti črnuh iz Alabame!»
Njegov brat je odprl zadnja vrata. Ko je pogledal na ulico, pa ni bilo videti niti enega črnca. Edina živa stvar je bila muha, na kateri je bil Christy Tucker prijahal v mesto.

Prev. Mira Mihelič

SEMENJ NIČEVOSTI

(Nadaljevanje s 3. strani)

Ijice, ter krepostne, a ne preveč bistroumne Amelije Sedley, hčerke bogatega londonskega trgovca. Toda dopajanje romana ne poteka samo okrog teh dveh deklet, okrog energične in prilagodljive Becky ter nespretnih Amelije. Pisatelj zanimajo vsi sloji angleške družbe svojega časa, zato vpleta v pripravo vrsto najrazličnejših osebnosti, v katerih se kažejo vse značilnosti družbenega kroga iz katerega izhajajo. Thackeray označuje svoje osebe s satirično ostjo, razkrivajoč njih slabosti in napake. Medtem ko se Dickens svojim junakom do brodušno smehljaj, Thackeray ne skopari niti s satiro niti s sarkazmom, saj velja na splošno za zadržanejšega družbenega analitika in kritičnega kronista svojega časa. In tako prevladujejo tudi v Sejmu ničevosti negativne strani človeških naved.

Thackeray pa zna seveda tudi dovolj zanimivo pripovedovati. Čeprav je za današnje pojme morda malce predolgovezen, pa zna iz zgodbe posameznikov vendar splestati celoto in kljub obsežnosti teksta — obe knjigi romana imata malo manj kot 800 strani — bralca pritegniti k branju. Poglavitna vrednost romana pa je predvsem v tem, da je roman resnično vzlet iz življenja. V romanu predstavlja pisatelj polno ostrih portretov in karikaturnajrazličnejših likov, v katerih je čuti močno povezanost z vsakodnevnimi, živimi podoba. Kot opisovalec sodobne stvarnosti Thackeray vnesel v svoja dela toliko sodobne stvarnosti, da so kritiki očitali pisatelju, da so njegovi liki vzeti iz življenja, niso pa dovolj umetniško preoblikovani. Toda moč pisateljeve pripovedi je prav v tem, da njegovi romani dajejo stvaren prikaz resničnega življenja. Vrednost teksta pa je v kritičnem prikazu in analizi angleškega življenja v začetku 19. stoletja. Prav zaradi tega pa je Thackeray kot mojster svetovno pomemben.

Kljub temu, da gre za ponatis romana, pa je treba na Semenj ničevosti s svetovnega slovnstva vendarle opozoriti naše bralce. Vsakdo, ki ima rad resnično, pravo literaturo, ne bo razočaran nad tem velikim delom. Pa še nekaj bi omenili pri tej izdaji: res odlično opremo, ki jo je zasnoval Janez Bernik.

«Zdaj? Oh, čemu me domišljaš, kak razloček je med tem, kakor sem in onim, kako bi moglo biti, da bi sicer bila, ko bi bil ti prvi prišel, ti edini.»
«Jaz te tega domišljam? Kolikokrat sem ti že rekel, da pozabi je bilo, in uživaj to, kar je.»
«Pozabiti?» vpraša ona in njen obraz močno prešine zopet neprijetna zavest njenega greha; najprej glavo povesi, potem jo pa počasi nasloni ljubimcu na ramo in tožeče govori: «Oh, da bi mogla pozabiti? Da bi mogla izbrisati iz spomina vse one podobe, ki mi možgane mešajo, kadar tebe ni tu pri meni! Le pri tebi mi je moči pozabiti jih, ljubljani moj, sicer me one prikažni mučijo in preganjajo jih in bledem, in tebe tako dolgo ni mučilo in preganjalo, ki jo je zasnoval Janez Bernik.»

«Kako družbo?» vpraša ona in glavo vzdigne.
«In tu, kak prijatelj moj ali kak prijateljica...»
Kakor nalašč oprb se malo duri in stara ženica streljajka vpraša, sme li pustiti gospoda, ki zunaj čaka in hoče po sili priti v sobo, rekoč, da je gospodov znanec in da sme vstopiti.
«Tu sem k meni?» zavzame se Vida.
«Reci mu, naj me zunaj počaka,» reče Alberto stari služkinji. A komaj ona vrata za seboj zapre, čuje se zunaj glasen govor in takoj vstopi Musolino v izbo.
«Če sta tako, ne vem, kako bi mogel dober prijatelj, kakor sem jaz, nadležen biti. Predstavi me gospici ali lepi gospe tu, čemu si me sicer vabil s seboj,» reče vsiljivec nesramno in se jima približuje.
«Kaj hoče ta?» vzklikne mlada žena.
«Pojdi ven, prosim te, jaz pridem takoj; saj vidiš, da nisi dobrodošel,» sepeče Alberto nevoljen in v zadregi zaradi svoje lahkomišelnosti.
«A tako?...»

«Tiho!» ukaže Alberto.
Vidi se je bil med povrnil ves prejšnji ženski ponos. Vzvela se je v svoji lepoti in visokosti in ukazalno tulcu s prstom in obrazom vrata pokazala.
Musolino je vrhu vse svoje spačenosti in vsegavajnosti vendar zardel pred to podobo, imponirala mu je, da se je dva koraka nazaj pomaknil, priklonil ji in rekel potem s prisiljeno šalo Alberto:

«Krasna je tvoja prijateljica in divna, to moram priznati, res, čeravno obžalujem, da ne sprejema ravno prevladno gostov, katere ti v hišo vabiš. Oprostite!»
Rekli, sobo zapusti, a s pogledom, o katerem bi bilo težko reči, ali je imel surove požljivosti ali vrebajoče, prežveke zlobnosti, ki zaničevalno pomilovaje govori: čakaj, ubožica, pridejo ti še drugi časi in drugačini.

Albertu, lahki duši, bila je stvar neprijetna, a menil je, da jo bode nalahko odpravil. Stopi k oknu in tja od sebe govori: «Na, to je siten človek, draga moja, dasi sicer dober; obesi se mi je, ko sem k tebi šel; reka sem mu, da naj me zunaj čaka; ali ker je že enkrat prišel tu sem, mogla in smela bi z njim lepše ravnati že zaradi tega, ker je moj prijatelj, veš!»

Nič odgovora.
«Sploh ti moram reči, da ti preveč zahtevaš od mene in nisi več taka, kakor si bila prej,» nadaljuje polglasno Alberto v okno.
Se nič odgovora.
«Misliš li, da je res taka nesreča, če se seznanim dober znanec moj s teboj in zve od mene, kaj si mi in kako? To ni nič. To se imenuje svobodno živeti in svoboda je vsem ljudem lepa reč.»

(Nadaljevanje sledi)

DARWIL
najnovejši izum moderne tehnike

SUPERAUTOMATIC s 57 rubini iz z 88 rubini

«Luis D'Or» najtanjša ura na svetu

Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»
Trst - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-1 nadstropje

Import - Export

Prodaja na veliko in drobno

Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!

Izredni popusti - Garancije

ŠVICARSKA SUPERMARKA

Nocoj slavje na Proseku Slovesen sprejem z godbo nogometašev Primorja ki so osvojili pokal Bora

Na Proseku bo danes pomembna slavlje: po dolgih desetletjih so nogometaši Primorja ponovno osvojili slovenski pokal. Leta 1927 so osvojili trofej tedanje Prosvete «Naš Glas», sedaj pa so prišli s prvim mestom na nogometnem turnirju 8. slovenskega športnega tedna ponovno do domačega pokala.

Ta dogodek bodo slovesno praznovali nocoj ob povratku nogometašev z zaključne svečanosti slovenskega športnega tedna, med katerim bodo razdelili darila.

Člane zmagovalne enajststotnice bo čakala domača godba, ki jih bo v povorki spremljala po proseških ulicah do društvene gostilne, kjer se bo slavlje nadaljevalo.

Vodstvo Primorja je prepricano, da danes člani in simpatizerji ne bodo manjkali na sprejemu in da bodo vsi Prosečani hoteli pozdraviti ta pomembni dogodek, ko je klub ponovno obogatel za pokal, dar športnega združenja Bor.

DANES OB 14.30

NA OBČINSKEM STADIONU

Za prestiž in za točke Triestina proti Trevisu

Po treh, lahko rečemo sramotnih porazih, se bo Triestina danes ponovno predstavila lastnim navijačem v tekmi proti Trevisu. Frossija ni več in vsa odgovornost pade sedaj na ramena neizkušenega Sadarja, ki do danes ni imel dosti opravka s trenerskim poslom. Prav zaradi tega so Sadar in vsi igralci vredni podpore in prepričani smo, da se bodo tržaški igralci danes

A SKUPINA CLIGE

TRIESTINA - TREVISO
Lavetti
BIELLESE - PARMA
Torra
COMO - SOLBIATESE
Torelli
CREMONENSE - PIACENZA
Caligaris
ENTELLA - UDINESE
Ferrari
LEGNANO - SAVONA
Pliffrer
MARZOTTO - IVREA
Castaldi
MESTRINA - ORDA
Pignatti
TREVIGLIO - RAPALLO
Grava

JOSIP JURČIČ: 11. LEPA VIDA

«No, nič ne dé, če me ne moreš v stanici predstaviti svoji lepoti, pa me tu; samo ne daj, da bi dolgo čakal.»

Rekli, sede Musolino na klopi pred cvetice, kjer sta Alberto in Vida prej tolikokrat že sedela.

Ko Alberto mala zadnja vrata za seboj zapre in v prvo stanico stopi, pride mu stara žena, pri kateri je imel Vido in morda pred njo že drugo lepoticco na stanovanju, na videz v velikih skrbih nasproti in govori:

«O, sam bog, da ste prišli, in mati božja! Kako vas želi, ubogo dekle! Kako hoče, da bi vedno po vas pošiljala, ni mogoče povedati. Bala sem se, da bi uma ne izgubila, ker ne spi. Bove kaj ste ji zadnjič rekli, mladi gospodi! In tako dolgo vas niti»

Tako pozdravljen stopi Alberto tiho v drugo sobo. Tam je stala Vida, od duri proč obrnjena proti oknom. Obličena je bila v tanko, belo domačo obleko, okoli okroglih golih rok so se svetili zlati zapetniki, na polnem vratu je lepo sedel niz biserov — vse darila Albertova. Z eno roko se je držala zglavja odrgnjene postelje, kateri se je poznalo, da je mlada ženska ravnokar ležala v njej, z drugo roko pa je podpirala čelo, kakor da bi gledala v sonce, tako da je rokavček nazaj odpadel in se je celo lepota njenega krasnega lakta videla.

Alberta ni slišala, ko je vstopil. Se le ko ji je roko na ramo položil in jo po imenu zaklical, obrnila se je naglo, hlastno in

s ponavljanimi vzkliki njegovega imena pritekla, oklenila se ga strastno okoli vratu, poljubljala ga, pogledovala ga in vpraševala po rečeh, o katerih odgovora ni čakala.

Bodisi da je njen ogenj tudi njega, to je: njegovo telesnost, ogrel, ali pa da je to storil iz navade, ali da bi jo potlačil, stisnil jo je tudi on nase, vzdignil in posadil poleg sebe. Naj se solze v obeh zasvetijo; ko mu zre v obraz, v oči, iz katerih pa uboga žena ni brala duše in misli njegove, brala je svojo željo izpolnjeno.

«Kaj ti je, zakaj solze?» vpraša on lahko.
«Pusti mi, to so sladke solze sreče in veselja, veselja, da te zopet pri sebi imam, da me še ljubiš. Glej! Jaz sem že čudne in grde misli imela te ure, kar te ni bilo — zakaj te ni bilo, ti, ti! Oh, jaz sem mislila, da me ne ljubiš več, tudi ti ne, da sem te razžalila. Povej, sem te li? S katero besedo, povej!»

«Nisi ne.»
«Kajne, da te nisem? Oh, saj je nemogoče, nemogoče, da bi me ne ljubil ti, da bi me pustil ti. Nisi le ti vse, kar imam na svetu? Vse si ti: moj mož, moje dete, moji roditelji, moj dom, vse si ti, vse sem pustila, ker sem tebe ljubila. Ali je mogoče, da bi ti mene ne ljubil? Kajne, Alberto, da je to nemogoče?»

«Ali, draga moja, bodi vendar nekoliko bolj vesela,» reče, «to sva že tolikokrat govorila.»
«Zakaj mi ne odgovorjaš? Odgovori mi, potem hočem vesela biti, da, tako vesela, kakor sem bila nekdaj kot dete, kot šestnaestletna deklica. Oh, Alberto moj, zakaj ni bog dal, da bi bila jaz takas tebe spoznala, tebe le enkrat zagledala takas! Zakaj moja dobra sreča ni tebe prinesla, tvojega millega obraza, tvoje sladke podobe na dvor, kjer sem bila jaz mlada, tačas, ko sem bila še mlada!»

«Tudi zdaj nisi stara, kaj ti na misel hodi,» vrže on vmes in jo spusti iz rok.

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II. TELEFON 93-808 in 94-438 — Poštini predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvija Pellico 1-II, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 hr — Vnaprej: četrtletna 2.250 hr, polletna 4.400 hr, celoletna 7.700 hr — SPJR: posredna številka v tednu in nedeljo 50.— din, mesečno 1.000.— in letno 10.000 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SPJR: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I, telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASIL: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravnih 250, osmrtnice 150 hr. — Mail oglasi 40 hr beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst